

Legenda uz sociometrijsku klasifikaciju

Sociogram 5.5

1 Kazalo

Kazalo	1
Uvod	2
Sociometrijski indeks pojedinca	2
Približne granice za grupe 20-30 pojedinaca	2
Indeks kohezivnosti anketirane grupe	2
Približne granice za grupe 20-30 pojedinaca	3
Indeks grupne integracije	3
Dvodimenzionalna sociometrijska klasifikacija	3
Socijalna preferentnost	3
Socijalni utjecaj	4
Klasifikacijski sistem Coiea i Dodgea	4
Izvori i literatura	5

2 Uvod

Sociometrija se u današnje vrijeme sve više primjenjuje, jer nastojimo što više saznati o ljudima. To je posebno važno u razrednim zajednicama u osnovnim i srednjim školama. Ujedno je sociometrija nezamjenjivo pomoćno sredstvo trenerima pri vođenju sportskih ekipa. Pokazatelj toga je veći broj opsežnih diplomskih radova na Fakultetu za šport u Ljubljani.

Sociometrijom možemo mjeriti društvene karakteristike ekipe, povezanost među pojedincima, možemo utvrditi koliko je tko u grupi omiljen, u koliko je mjeri njegovo mišljenje u grupi poštovano te da li se s njim druže ili ne. Ukratko, sociometrija je »metoda za mjerenje društvenih odnosa u grupi«.

3 Sociometrijski indeks pojedinca

Svaki pojedinac svojim ponašanjem i karakteristikama utječe na grupu i time oblikuje cjelovitu sliku grupe. Za determiniranje toga se u sociometriji razvio takozvani sociometrijski status pojedinca:

$$SSn = 1 + \frac{\Sigma izbir - Mizbir}{N - 1}$$

M – (prosječan) broj izbora (izbori koje je pojedinac imao na raspolaganju)

N – broj sudionika u pokusu

M je u našem slučaju 3, jer svatko može odabrati po 3 člana grupe, a suma izbora je prikazana u „uhu“ Anketa, u donjem dijelu prozora.

Sociometrijske indekse pojedinca možete vidjeti u „uhu“ Sociometrijska klasifikacija s obzirom na odabranu grupu dvodimenzionalne sociometrijske klasifikacije.

3.1 Približne granice za grupe 20-30 pojedinaca

Za manje su grupe pokazatelji malo niži.

$SS < 0,90$	nizak sociometrijski status
$0,90 \leq SS \leq 1,19$	srednji sociometrijski status
$1,19 < SS$	visok sociometrijski status

4 Indeks kohezivnosti anketirane grupe

Indeks kohezivnosti približno nam pokazuje koliko možemo uzeti u obzir granice u ostalim klasifikacijama. Što je grupa povezanija, to ima viši indeks pa su i rezultati zbog toga mnogo reprezentativniji.

$$Ik = \frac{\Sigma \Sigma \text{vzajemnih izbor} / 2}{\Sigma_{max} \text{vzajemnih izbor}}$$

$$\Sigma_{max} \text{ vzajemnih izbir} = \frac{Mizbir * N}{2}$$

4.1 Približne granice za grupe 20-30 pojedina

$Ik < 0,40$	slaba povezanost
$0,40 \leq Ik \leq 0,60$	srednja povezanost
$0,60 < Ik$	visoka povezanost

Za manje grupe pokazatelji su nešto niži.

5 Indeks grupne integracije

Indeks grupne integracije mjeri koliko pojedinaca u sociogramu ne prima nikakav izbor. Što je više izoliranih osoba u grupi, to je niži indeks.

$$Si = \frac{1}{\text{število izoliranih oseb v skupini}}$$

6 Dvodimenzionalna sociometrijska klasifikacija

Pri jednodimenzionalnim klasifikacijama obično primjenjujemo samo jedan tip izbora – pozitivne ili negativne i time anketirane osobe podijelimo na više ili manje omiljene.

Dvodimenzionalni sociometrijski klasifikacijski sistem je kombinirana metoda pozitivnog i negativnog kriterija. Omogućuje razlikovanje anketiranih osoba glede na dvije dimenzije:

- socijalna preferentnost (*social preference*) – je granica socijalne dopadljivosti
- socijalni utjecaj (*social impact*) – je granica socijalne primjetljivosti

S obzirom na ove dvije dimenzije anketirane osobe možemo podijeliti na pet grupa:

- omiljeni (*popular*) – s najvećim brojem + izbor
- odbijeni (*rejected*) – s najmanjim brojem – izbor
- previđeni (*neglected*) – s najmanjim brojem + i – izbor
- kontroverzni (*controversial*) – s najvećim brojem + i – izbor
- prosječni (*average*) – sredina

Grafički prikaz možete u programu Sociogram vidjeti u „uhu“ Sociometrijska klasifikacija.

Vrijednosti s u nastavku predstavljaju standardizirane izbore.

6.1 Socijalna preferentnost

$$\text{socialna preferenčnost} = z_p - z_n$$

6.2 Socijalni utjecaj

$$\text{socialni vpliv} = z_p + z_n$$

6.3 Klasifikacijski sistem Coiea i Dodgea

Kriteriji za svrstavanje učenika u sociometrijske grupe po Coieu i Dodgeu (1988).

Sociometrijska grupa	Socijalna preferentnost	Socijalni utjecaj
Omiljeni	> 1.0	$z_p > 0 \wedge z_n < 0$
Odbijeni	< 1.0	$z_p < 0 \wedge z_n > 0$
Previđeni	$z_p < 0 \wedge z_n < 0$	< -1.0
Kontroverzni	$z_p > 0 \wedge z_n > 0$	> 1.0
Prosječni	$1.0 \geq z_p - z_n \geq -1.0$	$1.0 \geq z_p + z_n \geq -1.0$

7 Izvori i literatura

- Sociometrična preizkušnja, dr. Tanja Kajtna, uni. dipl. psih.
- Petrović, K. in Doupona, M. (1996). Sociologija športa. Ljubljana: Fakulteta za šport
- Socialno emocionalni odnosi kot spodbuda za oblikovanje novih znanj (2006). Martina Miklavčič Šumanski, Igor Kolenc in Mirko Markič
- Multiple sources of data on social behavior and social status in the school: A cross-age comparison (1988). Coie J. D. in Dodge, K. A.